

Ábrázolás – alakítás

9. évfolyam

Cél

- A kreatív önkifejezés igényét kialakítani és ápolni a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.
- Az érdeklődést felkelteni a különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.
- Elősegíteni sikerélmény biztosításával a feszültség-feldolgozás folyamatát, és a pozitív önértékelés kialakulását.
- Alapozza meg a funkcióröröm motivációs háttérével a különböző ábrázoló- alakító tevékenységekben az alkotóképességet.
- Fejlődjön a tanulók képzelőereje, fantáziája.
- Alakuljon ki a tanuló pozitív énképe a felfedezések és a siker örömeivel fejlődjön, önismerete.

Feladat

- Az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközök, anyagok megismertetése és megnevezése, a munkavégzés során az anyagokról szerzett tapasztalatok összegyűjtése.
- Az alkotóképesség kialakulását és ápolását szolgáló képesség- és készségfejlesztés.
- A csoportos együttműködés élményével a kooperabilitás fejlesztése.
- A vizuális kommunikáció, a vizuális jelek ismeretének és használatának fejlesztése.
- Koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció), és alakítási készségek fejlesztése.
- Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség fejlesztése.
- Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képesség fejlesztése.
- Képzeteket felidéző ábrázolási képesség fejlesztése.
- Képolvasás, képi közlés képesség fejlesztése.
- Plasztikus formaalakítás.
- Finommozgás fejlesztése.
- Vizuális, taktikus percepció fejlesztése.
- Figyelemfejlesztés.
- Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömmérés keltése alkotó tevékenység révén.
- Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térszlelés, gondolkodás fejlesztése.

- Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.
- Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.
- Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.
- Perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus gondolkodás fejlesztése

Elvárt teljesítmény

- Képességeihez mérten igyekezzon elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.
- Növekvő önállósággal alkalmazza ismereteit, jártasságait.
- Csoportmunkában társaival együttműködve tevékenykedjen.
- Ismerjen fel és alkalmazzon egyszerű vizuális jeleket.

A tantárgy óraszámai

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2	2
Éves óraszám	72	72

A tantárgy témáinak időkerete

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. Vizuális ábrázolás	22	22
2. Komplex alakító tevékenységek	32	32
3. Népi művészetek	12	12
4. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	6	6

9. évfolyam

Cél

- Önkifejezés igényét kialakítani és ápolni, a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.
- Érdeklődést felkelteni különböző művészeti ágak és műalkotások iránt.
- Sikerélmény biztosításával a pozitív önértékelést elősegíteni.

Feladat

- Az általános iskolai fejlesztés során szerzett tantárgyi ismeretek bővítése.
- Figyelem, feladattudat, észlelés és finommotorika fejlesztése.
- A tantárgy specifikus jártasságok, készségek fejlesztése.
- Ismerkedés műalkotásokkal.
- Kreativitás fejlesztése.

Elvárt teljesítmény

- Képességeihez mérten igyekezzon elsajátítani a különböző ábrázoló- alakító technikákat.
- Törekedjen adekvát eszközhasználatra.
- Ismerje meg az egyszerű vizuális jeleket.
- Csoportmunkában, munkamegosztásban vegyen részt.

Értékelés: Félévkor és tanév végén szöveges értékelés, évente P.A.C.- P.A.C. 2 mérőeszközös méréssel.

Tematikai egység	1. Vizuális ábrázolás	Órakeret: 22
Előzetes tudás	Saját alkotás létrehozásának öröme. Érzelmek megjelenése az alkotásokban.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Önállóan használni a festés eszközeit. Élményeit vizuálisan, adekvát színhasználattal megörökíteni, törekedni a valósághű ábrázolásra.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat • Önállóan használni a festés és a rajzolás eszközeit. • Segítséggel megfigyelni a színek egymásra gyakorolt hatását. • Irányítással elsajátítani a színkeverés alapjait. • Megfigyeléseit visszaadni rajzos formában. • Illusztráció készítésénél segíteni a szöveg és kép közötti összefüggés megértését. • Közös tevékenységben együttműködni. Ismeretek • Festés • Rajzolás-színezés Tevékenység A színkeverés (kék-sárga, piros-sárga, kék-piros). A komplementer színek egymásra gyakorolt hatásának megfigyelése alkotásokon. Ünnepi dekoráció készítése (közös munka). Festés zenére, szabadon – a hangok és színek kifejező erejének hangsúlyozásával (agyméretű papíron). Saját élmények megörökítése színek hangulati kifejező erejének alkalmazásával. Közös élmények (tábor, kirándulás) megörökítése – csoportmunka. A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után: - gyümölcsök, virágok, - tájbrázolások, - portré (fej), - emberalak, - mozdulatok pontos megfigyelése és lerajzolása	Kommunikáció: társas kapcsolatok, Társadalmi ismeretek: személyes adatok, önismeret, felkészülés a felnőtt életre, Számolás-mérés: tájékozódás, Környezet-ismeret: emberi test, élő és élettelen természet, növények, állatok,

Illusztráció készítése különböző irodalmi alkotásokhoz (vers, mese).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Színek. Színek egymásra gyakorolt hatásával kapcsolatos fogalmak (derítés, tompítás, kiemelés). Ünnepek szimbólumainak ismerete (Mikulás-csizma, Március 15. kokárda). Az illusztrált mű, vagy esemény témája alapján. Színek, tónusok. Érzések, érzelmek, hangulatok. Ritmus, hangerő, hangmagasság. Ünnepek szimbólumai. Az ábrázolandó élőlények, tárgyak, részeinek megnevezése. Arányokkal kapcsolatos fogalmak. Térbeli elrendezéssel kapcsolatos fogalmak.

Tematikai egység	2. Komplex alakító tevékenységek	Órakeret: 32
Előzetes tudás	Önálló alkotás.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Az anyagokat és tulajdonságaikat minél részletesebben megismerni. Változatos anyag-megmunkálási technikákat megtanulni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat • Irányítással felismerni a különböző anyagfajtákat, megnevezni jellemző tulajdonságait. • Irányítással elkészíteni különböző tárgyakat. Ismeretek • Anyagvizsgálat. • Tárgyak (játékok, képek) készítése. Tevékenység Anyagok válogatása anyagfajták és használhatóság szerint. Marionett baba készítése (agyagfej és végtagok, textil test, fagyöngy). Só-liszt plakettek készítése, festése, kisütése. Agyagtálak, poharak készítése, díszítése.	Kommunikáció: társas kapcsolatok, Társadalmi ismeretek: önismeret, felkészülés a felnőtt életre, Számolás-mérés: tájékozódás, mérések, Környezet-ismeret: emberi test, élő és

Ünnepi asztaldekoráció készítés: gyertyatartó, váza, szalvétatartó agyagból. Edényalátét készítés: festett csempe. Gombmozaik készítés. Fonalkompozíció ragasztással. Különböző műanyag flakonokból babaház, madáretető, stb. kialakítása kivágással. Terménybáb készítés. Kéreg-termény kompozíció. Száritott növény festése mártással, ebből ikebana készítés háncs, kéreg felhasználásával (asztaldísz, kép). Díszszalvéta pecsételéssel, nyomdázással. Díszterítő festés sablonnal, vagy nyomómintával. Poháralátét készítés, vágás, ragasztás, vagy festés. Ünnepi papírdekoráció. Papírhajtogatás: díszboríték Papírkompozíció: üdvözlő kártya	élettelen természet, növények, állatok, élettelen természet,
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természetes anyagok (természetben megtalálható formában és feldolgozott állapotban, pl.: kéreg, termény, papír, léc). Mesterséges anyagok (műanyagok). Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója. A különböző anyagfajták megnevezése. Jellemző tulajdonságaikra vonatkozó fogalmak (üveg, fa, fém, műanyag, textil, stb.). Gyakori felhasználási területeik. Az elkészítés részfolyamataival kapcsolatos fogalmak. Az elkészített tárgy megnevezése, funkciója.

Tematikai egység	3. Népünk művészete	Órakeret: 12
Előzetes tudás	Népművészeti alkotások felismerése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A népi hagyományokat megismerni. A népművészet ágazatait számba venni.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat • Irányítással népművészeti alkotásokat szemlélni. • Irányítással népszokásainkat megismerni.		Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, Társadalmi ismeretek: földrajzi és történelmi ismeretek, felkészülés a felnőtt életre, Számolás-mérés: tájékozódás, Környezet-ismeret: élettelen természet, növények, állatok, Információs eszközök használata: anyaggyűjtés,
Ismeretek • Népművészeti alkotások fajtái. • A népművészetben lévő változatosság, sokszínűség (kor, szín, korosztály, anyag, technika) megismerése. • Ismerkedés népszokásainkkal (szüreti bál, aratással kapcsolatos szokások, vásárok, esküvők).		
Tevékenység Népművészeti albumok és gyűjtemények megtekintése. Alkotók megfigyelése munka közben. Nevezetes ünnepek „Jeles napok” jellegzetes magyar népszokásokkal kapcsolatos tárgyak, ábrázolások gyűjtése, készítése (viselet). Régi falusi hétköznapiak, munkavégzéssel kapcsolatos eszközök (tájház, skanzen), ünnepi alkalmak során használt öltözködés, tárgyak (pl. pásztorbot, furulya, szövőszék, fonások, stb.) gyűjtése, néprajzi tárgyú filmek megtekintése. Tanulmányi kirándulás, helyi kiállítások, gyűjtemények meglátogatása, látogatás a Néprajzi múzeumban, vagy látogatás néprajzi tárgyú kiállításokon. (Alkalomhoz kötődött kirakodó vásár meglátogatása, élmények megbeszélése – Mesterségek ünnepe -.)		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hímzés, faragás, fazekasság, szövés, fonás, mézeskalács, bőrművesség. Néphagyományokhoz kapcsolódó fogalmak.	

Tematikai egység	4. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról	Órakeret: 6
Előzetes tudás	Színek és érzelmek közötti kapcsolat felfedezése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	Művészeti alkotásokat megismerni. Múzeumi látogatások tapasztalatait, élményeit társaival megosztani.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat - Művészeti alkotásokat érdeklődéssel szemlélni (irányítással). Ismeretek - Művészeti alkotások megtekintése. - Az ábrázolt személyek, események, érzelmek „felfedezése” a művekben. Tevékenység Múzeumlátogatás. Albumok, kiadványok, reprodukciók szemlélése, a művek által nyújtott gondolatok, érzelmek, vélemények közlése. Lehetőség szerint: művészek megfigyelése alkotás közben (műterem-látogatás, utcai művészek megfigyelése munka közben).	Kommunikáció: olvasás, írás, Társadalmi ismeretek: felkészülés a felnőtt életre, viselkedés, közlekedés,

Kulcsfogalmak/fogalmak	Egyszerű esztétikai fogalmak. Művészeti tevékenységekhez kapcsolódó fogalmak (festő, grafikus, szobrász, dombormű).
A fejlesztés várt eredményei a 9. tanév végén	Esztétikus dísz- és használati tárgyak létrehozása. Életkornak megfelelő szintű jártasság megszerzése, a technikai eljárásokban (rajzolásban, festésben, mintázásban, tárgykészítésben). A képi fantázia, a vizuális megjelenítés kibontakoztatása. Személyes és közös élmények, érzelmek, emlékek megjelenítése képi formában. Művészi alkotások, népművészeti tárgyak, helyi hagyományok megismerése.